

Hattyastelep gondjai

Kezdetekor a tanácsstagok beszámolóit többnyire egyformák. Ki így, ki úgy mondja el a jót, vagy a rosszat. Embere válogatja, hogyan találja válaszáit elé a közgyűlést, a tanács gondjait. Van, aki fölölvás szót szerint, van aki hozzá-keresik saját szókincséből, gondolatából. Alapjában véve mindenki másképp csillog, ugyanazt.

A hallgatóság is többnyire egyforma. Csendben, békében végig ül a beszámolót, kezdetéről lelekésnek, bólogatnak a szépre, rácsodálkoznak a jóra. Aki már megélt jó néhány közösségi összejövetelt, az is hallgat, csak akkor szól, ha értelmét látja.

Akkor viszont megváltozik minden.

Ha rákérdeznék a kényes témára, máris felbolydul a terem. Sorjáznak a panasz az emberek közül. A napokban Szeged peremén Hattyastelepen, a Hársfa vendéglőben történt ugyanez. Kellemetlenséget mondtak a hozzájárulók. Aki csak tehette, véleményét alkotta utcáról, közvilágításról, szemétről és a Holt-Tiszáról. Savanya Miklós tanácsstag is csak bólogatott, hiszen egy a bálna a telepiekkel. A tányér széléről hamar elfogy a leves, vagy kicsordul, vagy lekanalazzák.

De menjünk sorjában.

Azzal zárta beszámolóját Savanya Miklós, megteszt minden tőle telhetőt annak érdekében, hogy a körtöltésen túla is ellásson az éber szem és ne csak például Tarjánba jusson az aszfaltotott útból, az óvodából, a kor vívmányából.

A hattyastelepiek árvá-

nak érzik magukat, két búzacsatorna közé szorítva, túl a vasúton. Szerintük Szegedet jelez itt is a tabla. Horváth Antal jelentkezett elsőnek, az abrosszal leterített asztalok egyikeről. Papírról olajvasta, amire megbízta a szomszédja. Azt ajánlotta, szakítsanak játszótérre a telep szélén a kukoricaföldből, mert ahová tervezik, balesetveszélyes a sok villanyvezeték miatt. Mondott még mást is, ami bántó a közösséget aggódó ember szemében, de legjobban a térszere haragudott, mert gépekkel összevágják az utakat. Elsimítják, elegyengelik őket mindig, csak amit ma megcsinálnak, elrontják holnap.

Már ötven esztendeje a telepen él Papp János, aki még valaha sokat fürdött a Holt-Tisza strandján, ahová ma kimenni sem érdemes, olyan bűzös a levegő.

Kesernyős nevetés mindenfelől. Egyre jobban belemelegedtek a beszédbe: Gedai Ferenc:

— Három napja feltört az utcánkban a víz, azonnal szőlünk a csatornásoknak, azok ki is jöttek, de el is mentek. A víz azóta is ömlik. Ilyenkor nem drága? Mondom tovább. Akkor a gödrök vannak a telepi utcákban, hogy a dízmó nyugodtan megfialhatna benne. Vessék rám az első követ, ha nem így van. Társadalmi munkában megcsinálnánk ezt is, meg mást is, de ha nem folyik le a víz, akkor hiába.

Elénkült a tömeg, egymás szavába vágta, végül aztán az összejövetel felelőse rendet teremtett: csak sorjában, elvtársak, mindenki

mondja el, amit akar, jut rá idő.

— A Zentai utcában, ahol én lakom — kezdte újra a sort Bertá Ferencné — sok a szemét. A mi kertünkben a büszkét néha teleaggatja a szél használt papír, zsebkendővel, olyan, mint egy ijesztő. Aki buszra vár, biztosan azok dobálják szét, miért nincs ott szeméttartó?

Összenéznek a keresztasz-

talnál ülők, sebesebben mozog a ceruza. Áruljanak gázpalackot több helyen — kérte Bobus Mihály, hogy ne kelljen Algyőre járniuk. Rácz János még azt is bemutatta, hogyan lehet búvászni a kerékpárral meg az olajos kannákkal, ha tengelyig ér a sár. Mások is csatlakoztak kérdéséhez, miért nincs a telepnek olajkútja?

— Mást se értek én — mondja — Azelőtt a gyálárieti buszra indult a Szent György térről, a béketelepé a Bartókra. Most éppen fordítva van. Mire jó ez, nem fér a fejembe?

Ezután mondaná a tanács embere, akármelyik ujjamat haragom meg, fáj.

A tanácsstag is belekalkulálta mondanivalójába a hattyastelepiek régi óhaját, hogy kereszteljük meg az utcákat. Győri Mihály is levelez a tanáccsal. Három éve szült először, se a postás, se a mentő nem találja azt, akit keres, mert nincs a Mokrini sornak házszáma. Fontos távirat, értékes csomag veszett el emiatt. Irásban azt kérte, változtassanak a helyzeten az illetékesek. Még 1975-ben (mutatta a levelet) azt a választ kapta: „Megértjük problémáját, az ügyet folyamatba tettük.”

Bonyolult ügy, senki sem értette. Szekeres István vádász nem is állta ki szót nélkül:

— Viccel mondom. Olyan ez, mintha én töltény nélkül akarnám megölni a nyulat. Vagy másikat mondom rá: mielőtt a menyecske elmegy szülni, tudja, ha lány lesz, akkor Panni, ha fiú, akkor meg Pista. A tanácsnál ezt hogy nem tudják?

Es jöttek a gondok, szinte már refrénszerűen. Amikor véget vetettek a gyűlésnek, az újonnan választott lakóbizottság ott maradt még, megbeszéli a tennivalókat, az emberek pedig eltávoztak a vendéglőből. Valósággal botorkáltak, mert a közvilágítással is baj van Hattyastelepen. Ezt nem magamtól találom ki, mind ott mondták el.

Majoros Tibor

Termelésirányítás a szövődékekben

A jó tapasztalatok ellenére sem halad a kívánt ütemben a szövődési termelésirányítás korszerűsítése. Gyorsítása érdekében szerdán, tegnap két napos ankét kezdődött a Magyar Selyemipar Vállalat Jacquard Szövőgyárában, ahol a mintaszervezésre felkért vállalatok képviselői ismertették eredményes módszereiket az iparág vezetőivel, művezetőivel.

Szívgyógyászat

Milyen EKG-készülékekkel kellene ellátni a körzeti orvosokat, milyen — különleges kezelési szakértelmet nem igénylő — berendezésekkel tudják a nem kardiológus orvosok is gyorsan és biztosan értékelni a vizsgálati eredményeket — ami ugyanis számos esetben életet menthet — volt az egyik fő témája annak az orvos-mérnök ta-

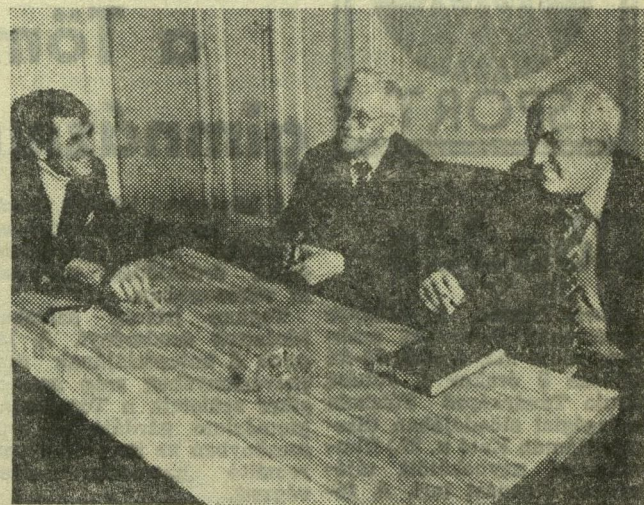
Megnyílt az immunológiai kongresszus

Szerdán, tegnap délelőtt a Vígyszínházban tartották meg a IV. európai immunológiai kongresszus ünnepélyes megnyitóját. A kongresszus iránt — amelyet első ízben rendeznek szocialista országban — világszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg a szakemberek körében. A mintegy 200 hazai kutató mellett több mint 1300 szakember vesz részt a háromnapos tanácskozáson az európai országokból, és számos, neves kutató érkezett a többi között az USA-ból, Kanadából, Japánból, Ausztráliából is.

A nagyszabású orvostanácskozást Kesztyűs Loránd akadémikus, a Magyar Immunológiai Társaság elnöke nyitotta meg, majd Aczél György egészségügyi miniszterhelyettes köszöntötte a résztvevőket. Ezt követően Szentágothai János, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke és Alen Bussard professzor, az Immunológiai Társaságok Európai Szövetségének elnöke mondott köszöntőt.

A továbbiakban négy előadás hangzott el az immunológiai kutatások legaktuálisabb kérdéseiről. Délután a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Nagyvárad téri épületében nyolc munkacsoportban folytatja munkáját a kongresszus. A három nap során, összesen mintegy 800 előadás hangzik el. (MTI)

Moszkvai színház-művészek Szegeden



Acs S. Sándor felvétele

A fesztiválírodán A. F. Lusin (középen) és J. L. Markovics (jobbról) Horváth Mihállyal, a szabadtéri igazgatójával

Szegedre érkezett tegnap a moszkvai Sztanyiszlavszkij és Nyemirovics-Dancsenko színház igazgatóhelyettese, J. L. Markovics és fődíszlettervezője, A. F. Lusin, akik a szovjet balettművészek nyári vendégjátékát előkészítendő Budapestre is tárgyálnak a napokban. Mint ismeretes, a moszkvai színház balettje — hosszú idő után — a nyáron ismét bemutatkozik a Szegedi Szabadtéri Játékokon „Delibes Coppelijájával”. Az együttes vezetői elhozták a fesztiválírodára az előadás díszletterveit és a végleges szereposztást is, ma, csütörtökön pedig Bányainé dr. Birák Mária, Szeged város tanácsának elnökhelyettese fogadja őket.

Mindketten itt voltak 1959-ben és 60-ban a Sztanyiszlavszkij és Nyemirovics-Dan-

csenko színház balettjének szabadtéri előadásán, amikor is emlékezetes sikerrel mutatták be az Esmeraldát, illetve a Jeanne d'Arce-t. J. L. Markovics főlédte az egykori emlékeket, több szegedi munkatársukra név szerint is tárgyalt, s elmondta, az Esmeralda ma is szerepel a színház repertoárján. Ezúttal 90 tagú társulattal jönnek, 68 táncossal, hiszen a kibővített balettkarra, a szegedi dómszínpad ismert méretei miatt, szükségük lesz. S jóllehet, a Coppeliat Moszkvában E. G. Szenberg díszleteiben játsszák, a szegedi előadásra Lusin tervezi át a színpadképet, trégerrel hiányában nagy és mozgatható díszletfalakkal. A moszkvaiak augusztus 16-án, 18-án és 20-án lépnek föl a szegedi játékokon.

Figarós Hochzeit

Dehogya illenek Mozart operájának német címével újságba tolokodni pont a magyar nyelv hetén. Mentségül mindössze annyi, hogy a Figaro házassága így hangzott el kedden este a Szegedi Nemzeti Színházban — lévén az énekes szolista a Grazi Opera művészei.

Evekkel ezelőtt Szombathelyen született az ötlet, ahová hagyományosan tájolni jár a szegedi színház, meg a határon túli: ne csak ott találkozzanak, hanem egymás városában is. A terv most érett valósággá, s az osztrák operisták vendégjátékát június idusán viszonyozzák a mieink Grazban, ugyancsak a Figaro házasságával, persze így, magyarul. Azonos feltételekkel, tehát a karmester, az énekes szolista és a jelmezek utaznak — a kórus, a díszlet és a rendezés helyi. Ausztria három önálló operaszínházából — miután kettő bécsi — az egyetlen vidéki működik Grazban, hétfő és kedd kivételével naponta játszanak, évente 220—230 előadást, vagyis sokat. Repertoárjukon 16 opera és 10 operett, jó 40 tagú állandó magánénekesi gárdájukat több magyar, illetve magyar származású szolista erősíti (Bartai Éva, Kozma Lajos, Kovács József, Kónya Lajos), de szép számmal föllelhetőek honfitársaink a zenekarban, sőt a kórusban is — mondják. Igényes közönségük le-

het, hiszen évadonként 20—30 vendégművészt fogadnak, olyan világnagyságokat, mint Montserrat Caballé, Plácido Domingo, Sherill Milnes vagy Gyuszelev.

Mindennek dacára szegedi bemutatkozásuk szerényebb képet festett a grazi operajátásról. Persze apróbb ügytelenségek is fűszerezték az előadást, minthogy a helyi díszleteket láthatóan nem sikerült belakniok, sőt felvonásvegen a vasfüggöny kis híján anyonyomta a tapsra kisorakozókat, minek következtében a szegedi színház művészei titkára majdhogynem idegösszeomlást kapott az igazgatói páholyban, személynében is nyomatékát adva, jó öreg épületünk tényleg megvénhedt a rekonstrukcióra.

Mégsem ettől maradt sápadt fényű az előadás. A fiatal dirigens Reinhard Schmidnek még láthatóan gondokat okoz az együttesek összefogása, néhányszor meglehetősen „elúsztak”, a szolista többsége pedig — fájdalom, éppen a fontosabb

szerepekben — precíz, iskolázott ugyan, de a hangvolumenében mérésekkel adottságú, inkább illik kamaratermek kis zenekari pallettájához. Vonatkozik ez a négy főszereplő közül háromra, Michael Gutstein máskülönben jó kiállítás Altmavivájára, Günther Lackner egyébként kulturált Figarójára és Dorit Hanak szép rózsaszínű éneklő Susannájára. Az amerikai Sue Patchell (Grófnő) fokozatosan melegegett föl, a második résztől már maradéktalanul érvényesült árnyalt ívelésű, hajlékony, minden regiszterben kiegyenlített szopránja, mely technikailag is kifogástalan. Hasonlóképpen élmény volt hallgatni Rolf Polke (Bartolo) komoly vívőerejű, bozontos basszusát, a Cherubinákat ápoltnak, dekoratíven kivitelező Edith Grubert és Elisabeth Kales Fanchettét, mely akár mestermunkának szánt ékszerdobozból lépett volna elő. Peter Heyduck elegáns, stílusú jelmezei jól illeszkedtek Sándor Lajos rokokós díszletstilizációjába.

Nikolényi István

Színházi napok az egyetemen

A József Attila Tudományegyetem közművelődési bizottsága április derekán rendezi meg a szegedi egyetemi színházi napokat. A szegedi és turkui egyetem ifjúsági szervezetei között létrejött kulturális megállapodás keretében a rendezvénysorozatban részt vesz a turkui egyetemi színpad is.

A program 15-én, szombaton a Szegedi Egyetemi Színpad bemutatójával kezdődik: este 7 órakor a JATE-klubban az Éjszakai előadás című darabbal, amelyet Csikos István írt és rendezett. 17-én, hétfőn 21 órakor az Ady téri

Auditorium Maximumban Maarit Pyökäri rendezésében Ilf—Petrov 12 szék című darabját mutatják be a finn vendégek, majd másnap, kedden este 8 órától a Collegium Artium keretében beszélgetésen vesznek részt az egyetemi klubban színházukról a bemutatott darabról, melyet szerdán este 8 órakor újra előadnak az Ady téren. Másnap, csütörtökön 8 órakor a szegedi egyetemisták újabb bemutatójával zárulnak az egyetemi színházi napok a „Miként” című darabot adják elő, amit Arkádi Árpád írt és rendezett.

Ábrándokkal vajúdvá Beszélgetés Tolnay Klárral

Lángot evett a ábrándokkal vajúdvá. Tombolva, kacagva verben szüli meg a sorsod, a sorsom. Szent kettősség titkos csodája. Szeretők, anyáink.

(Kosztolányi Dezső: Színész nő)

Az első kérdés előtt mindig rajtuk a zavar. Vele szemben különösen.

— Mire gondolt, mit érzett Szeged felé közeledve?

— Nézegettem az Alföldet, a tanyákat. Megfordult a fejemben, de jó lenne venni egyet, elvonulni oda néha. Egész úton csak egyetlen gölyvát láttunk, állt a fészében. Valahol olvastam, újabban nem jönnek hozzánk annyian. Kicsit megfájdult a szívem értük is, a régi magyar Alföldért is. Gyűlöltöm a gépeket, elrontották az ősi tájak szépségét. Szegedet így is szeretem, talán még győzött ebből valamit. Talán... Mikor ideértünk, kísértaltam a Tiszához, ami már régen nem szöke, akárcsak a Duna régóta nem kék... Szennyeződik a világ. Nehogy azt higgye, ennyire pesszimista vagyok. Csak az ábrándjaim, a nosztalgiaim néha túlságosan erőt vesznek rajtam... Így jártam most is. Ilyenkor értem meg igazán, miért is nem véletlen az a fajta újrömlés, ami egyre inkább terjed.

— Megmutatkozik ez a színészben is?

— Azt hiszem, leginkább egyes darabok megválasztásánál. Igazából a közönségre gyakorolt hatásain látni.

A közönség egyelőre gyűlölekedik a Bartók Béla Művelődési Központban. A kezében műsorfüzet.

— Ahogy műsorát elnézem, címe is, tartalma is egyszerűen „a” nőre épül...

— Így igaz. A nő lét minden lehetséges formáját igyekszem felvillantani, hiszen ahogy Kosztolányi a színésznőről írta és ami műsorom címe: „Szeretők, anyáink”, úgy érvényes ez

minden nőre, „a” nőre. A romantikus nők tragédiája ebben a világban az enyém is. Illúziók keresésével, elvesztésével együtt. Egész életemben úgy kellett mindent végigcsinálnom, mint minden nőnek, akit ebbe a világba vetettek: szerelmesnek, feleségnek, anyának lenni, sütni, főzni, öreg édesanyáról gondoskodni, dolgozni munkahe-lyen és otthon, aggódni, csalódni, újrakezdeni — és ábrándozni.

— A Kaméliás hölgy éppúgy a műsorban szerepel, mint a Nóra vagy A vágy villamosa...

— A teljes női léthez mindez hozzátartozik. Az egészben a bátorságot tartom a legfontosabbnak. Semmitől sem visszariadni, amit az élet ad. Elfogadni, szinte belelúlni nyugodtan, elszántan.

S Tolnay Klári kétszeres Kossuth-díjas, kiváló művész, a Madách Színház tagja, a színpadra lép. Egymás után és egyszerre lesz öntudatos, lázadó asszony és szerelmesének esdeklő prostituált; fecsegő polgárasszony és cinikus értelmiségi divatnő. Vibrál körülötte a levegő. Esembe jut, amit Jászai Mariól beszélgetésünk végén idézett: „A színész nő leple a sárban, koronája a csillagokban.”

D. L.

Tolnay Klári „Szeretők, anyáink” című előadójátékát újra bemutatja holnap, pénteken este 18 órakor a November 7. Művelődési Központban, 20 órakor a Ságvári Endre művelődési házban. Az est háziasszonya: Mikes Lilla, zongorán kísér Lelkes Péter.